

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/35/2022
Identifikačné číslo spisu:	6118284980
Dátum vydania rozhodnutia:	14.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6118284980.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobkyne Ing. Slavomíry Strakovej - MADAST, Bratislava, J. Smreka 12, IČO: 34 856 790, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Marián Kurhajec, s. r. o., Bratislava, Bajkalská 13, IČO: 36 860 662, proti žalovanej H. V., nar. X. Y. XXXX, J., Š. XXXX/X, zastúpenej advokátkou JUDr. Andreou Stupárovou, Veľká Lúka, Novomeského 1266/25, o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 4Odi/2/2018, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. januára 2020 č. k. 43CoKR/37/2019-331, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalobkyni proti žalovanej p r i z n á v a n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. augusta 2019 č. k. 4Odi/2/2018-240 zrušil oddĺženie dlžníka H. V., nar. XX. Y. XXXX, trvale bytom Š. XXXX/X, XXX XX J., (predtým obchodné meno Elena Lapínová - HELOIL, s miestom podnikania Hriňová 1900, 962 05 Hriňová, IČO: 36 872 202), ku ktorému došlo rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 04. septembra 2017 sp. zn. 2Odk/259/2017 pre nepoctivý zámer. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 04. septembra 2017 sp. zn. 2Odk/259/2017 rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok H., podnikajúcej pod obchodným menom Elena Lapínová - HELOIL, IČO: 36 872 202 ako dlžníka a o jeho oddĺžení, pričom do funkcie správcu ustanovil spoločnosť Reštrukturalizácie a konkurzy RS, v. o. s., so sídlom kancelárie Hlavné

námestie 13, 979 01 Rimavská Sobota, zn.: S1577. Veriteľov vyzval, aby si svoje pohľadávky prihlásili u správcu. Toto rozhodnutie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 173/2017 dňa 11. septembra 2017. Dňa 20. apríla 2018 bol v Obchodnom vestníku č. 77/2018 zverejnený oznam správcu Správca v zmysle § 167v ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej ZoKR) o ukončení konkurzu z dôvodu, že bol splnený rozvrh výťažku a konkurz sa zrušuje. Z konečného rozvrhu, ktorý je obsahom konkurzného spisu súd zistil, že žalobkyňa bola v konkurze uspokojená v rozsahu 0,58 % jej zistenej pohľadávky prihlásenej v sume 190. 664,87 eura.

3. Súd prvej inštancie za nesporné považoval nasledovné skutočnosti, a to:

a/ že žalobkyňa je ako veriteľ žalovanej dotknutá oddĺžením, o ktorom bolo rozhodnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica 2OdK/259/2017,

b/ že žalobkyňa má voči žalovanej tri judikované pohľadávky v celkovej sume 253 922,79 eura priznané rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 30. marca 2010 sp. zn. 8C/80/2007, vykonateľným dňa 21. decembra 2010, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu 28 214,84 eura s prísl., Uznesením Okresného súdu Zvolen z 12. apríla 2011 sp. zn. 8C/80/2007, vykonateľným dňa 16. mája 2011, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu 5 462,72 eura a rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 30. októbra 2013 sp. zn. 7Cb/10/2008, vykonateľným 15. júla 2014, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu 59 900 eura s prísl. s tým, že ide o pohľadávky splatné v roku 2003 a 2004,

c/ žalovaná dňa 29. septembra 2006 vykonala vyhlásenie o vklade nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. J., obec J., okres Z., zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu v Detve - katastrálny odbor, evidované na LV č. XXXX (ďalej len „Nehnuteľnosti“) v hodnote 265 551,35 eura do majetku spoločnosti HELOIL, s.r.o.. Z obsahu spisu vyplynulo, že sa jedná o pozemky so stavbami, ktorými sú Autoservis a čerpacia stanica, hodnotu ktorých určil znalec na 324 781,74 eura. Právne účinky vkladu nastali na základe povolenia Okresného úradu Detva, katastrálny odbor pod číslom V 902/2006 - 664/2006 dňom 3. novembra 2006. Pristúpením k zakladateľskej listine sa žalovaná stala majoritným spoločníkom v tejto spoločnosti s obchodným podielom takmer 98 %, a to aj z dôvodu, že do základného imania spoločnosti HELOIL s.r.o., vložila okrem nehnuteľností aj celý podnik patriaci žalovanej ako fyzickej osobe podnikateľovi,

d/ že žalovaná viac ako 80 % z obchodného podielu previedla na spoločníka spoločnosti HELOIL, s.r.o., CI HOLDING, zostal jej od 16. novembra 2006 v uvedenej spoločnosti obchodný podiel len v rozsahu 17 %. Kúpnu cenu za obchodný podiel v sume 6 600 000,- Sk započítala žalovaná s pohľadávkou, ktorú mala spoločnosť CI HOLDING, voči nej. Žalovaná tak uspokojila zo svojho majetku pohľadávkou iného veriteľa napriek tomu, že v tom čase mala splatné, avšak neuhradené pohľadávky voči žalobcovi,

e/ personálne prepojenie žalovanej so spoločnosťou HELOIL, s.r.o., Hriňová a spoločnosťou BAJO PLUS, s.r.o., Hriňová, ktorý bol jej spoločníkom a v mene a na účet ktorých konala, keď dňa 01. februára 2016 podpísala kúpnu zmluvu o prevode Nehnuteľností zo spoločnosti HELOIL, s.r.o., Hriňová na spoločnosť BAJO PLUS, s.r.o.

4. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná vykonávala funkciu štatutárneho orgánu spoločnosti HELOIL, s.r.o., ktorú vykonáva v súčasnosti v spoločnosti BAJO PLUS, s.r.o., Hriňová. Za jej spriaznenú osobu označila sama žalovaná jej dcéru E. V., ktorá je od 28. februára 2014 spoločníkom danej spoločnosti. Preukázané bolo aj to, že žalovaná bola v čase vyhlásenia o vklade nehnuteľností do spoločnosti HELOIL, s.r.o. dňa 29. septembra 2006, povoleným dňa 3. novembra 2006, konateľkou tejto spoločnosti a zároveň dlžníkom žalobkyne na základe právoplatných a vykonateľných rozhodnutí Okresného súdu Zvolen, preto takýmto konaním žalovanej podľa súdu prvej inštancie došlo k ukráteniu uspokojenia vymáhateľných pohľadávok žalobkyne. Záväzkový vzťah, na základe ktorého mala žalovaná vrátiť finančné prostriedky žalobkyni existoval už v rokoch 2003 a 2004, čo vyplynulo z rozhodnutia Okresného súdu Zvolen zo dňa 30. apríla 2015 č. k. 13C/57/2008-263 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. mája 2017 č. k. 15Co/650/2015, ktorými súd určil, že právny úkon spočívajúci vo vklade nehnuteľností do spoločnosti HELOIL s.r.o., Hriňová, vykonaný vyhlásením žalovanej ako vkladateľa, ktorého právne účinky nastali povolením vkladu príslušnou Správou katastra pod číslom V 902/2006 - 664/2006, je voči žalobkyni neúčinný. K predaju Nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 01. februára 2016 došlo žalovanou aj keď v postavení konateľa predávajúceho -

spoločnosti HELOIL, s.r.o., Hriňová na spoločnosť BAJO PLUS, s.r.o., Hriňová v čase prebiehajúceho odvolacieho konania na Krajskom súde v Banskej Bystrici, vedenom pod sp. zn. 15Co/650/2015. K prevodu Nehnuteľnosti tak došlo v čase, keď Okresný súd Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/57/2008 určil neúčinnosť právneho úkonu, na základe ktorého spoločnosť HELOIL, s.r.o., Hriňová nadobudla Nehnuteľnosti od žalovanej a kedy rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo ešte právoplatné práve z dôvodu žalovanou podaného odvolania.

4. 1. Súd prvej inštancie na základe vyššie uvedeného mal za to, že aj keď bola kúpna zmluva zo dňa 01. februára 2016 uzavretá medzi subjektmi odlišnými od osoby žalovanej, z hľadiska posudzovania poctivosti jej zámeru, ktorá je pri prejednaní návrhu žalobkyne v tejto veci zásadnou otázkou, bolo podľa názoru súdu prvej inštancie podstatné zdôrazniť to, že šlo o konanie priamo žalovanej ako osoby oprávnenej konať za zmluvné strany, ktorými sú spoločnosti spriaznené s jej osobou. Podľa súdu prvej inštancie takéto konanie žalovanej vykazuje známky koordinovaného a premysleného konania, v dôsledku ktorého žalovaná znemožnila žalobkyni vymáhať pohľadávku voči nej od spoločnosti HELOIL, s.r.o., Hriňová, ktorá Nehnuteľnosti z právneho úkonu, následne právoplatnými rozhodnutiami súdu určeného voči žalobkyni za právne neúčinný, nadobudla práve od žalovanej.

4.2. Súdom prvej inštancie bolo okrem iného poukázané, že žalobkyňa viedla na Okresnom súde Zvolen ďalšie konanie pod sp. zn. 10Cb/12/2017 o neúčinnosť právneho úkonu spočívajúceho v ďalšom prevode nehnuteľností, vykonaného na základe kúpnej zmluvy zo dňa 01. februára 2016 a dodatku č. 1 zo dňa 16. augusta 2016. Rozhodnutie okresného súdu zo dňa 28. marca 2018, ktorým určil, že uvedený právny úkon je voči žalobkyni neúčinný Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 43Cob/91/2018-209 zo dňa 21. marca 2019 zmenil a žalobu zamietol z dôvodu nesplnenia zákonom stanovených podmienok odporovateľnosti právneho úkonu, neúčinnosti ktorého sa žalobkyňa domáhala, a to nedostatku vecnej legitímácie.

4.3. Preukazovanie poctivého zámeru žalovanej poukazovaním na jej spoluprácu so správcom, súd prvej inštancie označil za irelevantné, nakoľko uvedené predstavuje jednu z naplnenia formálnych podmienok pre vyhlásenie konkurzu s tým, že si bola vedomá ich splnenia ako aj toho, že v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu nevlastnila majetok väčšej hodnoty a to ani v období troch rokov pred podaním návrhu. Rovnako za bezpredmetné tvrdenie označil aj ďalšie jej tvrdenie o snahe mimosúdneho urovnania sporu so žalobkyňou, nakoľko od momentu zrušenia konkurzu už uplynula značná doba na zrealizovanie daného. Taktiež za nedôvodnú považoval jej argumentáciu, ktorou poukazovala na zdravotný stav svojej matky alebo na skutočnosť, čo jej bránilo zamestnať sa. Mal za to, že tieto skutočnosti zostali len v rovine tvrdenia bez ich preukázania. Súd poukázal aj na tvrdenie žalovanej vyplývajúce z jej životopisu, že sa mieni zamestnať najneskôr od júla 2017, k čomu však nedošlo. Dospel teda k záveru, žalovaná v rámci konania ničím nepreukázala svoju úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností zároveň poukazujúc na to, že je v produktívnom veku, kedy by si mohla v prípade snahy zabezpečiť príjem na aspoň čiastočné riešenie svojich dlhov voči veriteľom, ktorí boli podľa konečného rozvrhu uspokojení v konkurze len v nepatrnej miere.

5. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že konanie žalovanej voči veriteľom pred podaním návrhu na oddĺženie konkurzom malo za následok ukrátenie jej veriteľov, čím bolo preukázané, že žalovaná ako dlžník nemala poctivý zámer pri oddĺžení, preto je zrušenie oddĺženia len logickou sankciou ustanovenou Zákom o konkurze a reštrukturalizácii za takéto nečestné konanie.

6. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 16. januára 2020 č. k. 43CoKR/37/2019 - 331 potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo 7. augusta 2019 č. k. 4Odi/2/2018-240 ako vecne správny (§ 387 ods. 1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov; ďalej len „CSP“) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanej.

7. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec právne správne posúdil, keď konanie a správanie sa žalovanej pred podaním návrhu na jej oddĺženie

posúdil ako nepoctivé. Odvolací súd z takto zisteného skutkového stavu vychádzal a nemal žiaden dôvod sa od neho odchýliť (§ 383 CSP). Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie všetkými dôkazmi, ktoré strany označili a predložili a odvolací súd existenciu ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci nezistil (§ 295 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP). S odôvodnením rozhodnutia konkurzného súdu sa v celom rozsahu stotožnil a na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia a s prihliadnutím na podstatné tvrdenia žalovanej v podanom odvolaní, ako aj na jeho rozsah, uviedol aj ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd vec právne posudzoval podľa § 166f ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom ku dňu 21. augusta 2017 (ďalej ZoKR), § 166f ods. 2 ZoKR, § 166f ods. 4 ZoKR, § 166f ods. 5 ZoKR, § 166g ods. 1 ZoKR, § 166g ods. 2, písm. h) ZoKR, § 166g ods. 3 ZoKR, § 166g ods. 5 ZoKR.

9. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací konštatoval, že je len ťažko možné dospieť k záveru o poctivosti zámeru žalovanej, ktorým argumentovala žalovaná pri podávaní jej návrhu na oddĺženie, keď vložila všetok majetok získaný pri podnikateľskej činnosti ako fyzickej osoby do majetku právnickej osoby bez toho, aby mala uspokojené svoje existujúce a splatné záväzky voči veriteľom, keď sa dala následne oddĺžiť ako fyzická osoba podnikateľ, aj keď v čase podania návrhu na oddĺženie už podnikateľom nebola (podnikateľskú činnosť ukončila ku dňu 30.04.2011), a zároveň aj ako fyzická osoba, ktorá mala v minulosti preukázateľne významnejší majetok, dlhoročné skúsenosti s podnikaním, pôsobila nielen ako spoločník, ale aj konateľ vo viacerých spoločnostiach, navyše pre účely konania o oddĺžení v pozícii spriaznenej osoby bola osobou s dostatkom organizačných schopností a ekonomickým vzdelaním, čo ju predurčuje k tomu, aby vedela následky svojho konania posúdiť. Správanie žalovanej v prejednávanej veci súd skúmal s poukazom na § 166g ods. 3 ZoKR prísnejšie a výlučne v konaní o zrušení oddĺženia, keďže zákon takúto povinnosť konkurznému súdu v konaní o oddĺžení neukladá. V konaní o zrušení oddĺženia nie je preto vôbec relevantné to, či boli splnené formálne zákonné podmienky pre vyhlásenie konkurzu na majetok žalovanej a jeho oddĺženie, ktorými argumentovala žalovaná, o to skôr, že k oddĺženiu žalovanej reálne došlo takmer pred troma rokmi.

10. Mal za to, že ak navrhovateľ v konaní o zrušení oddĺženia tvrdí existenciu nepoctivosti zámeru dlžníka, musí súd pri skúmaní tejto zákonnej podmienky vziať do úvahy a posúdiť všetky významné okolnosti. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie tak aj postupoval a vychádzal z tých skutočností, na základe ktorých je možné dospieť k záveru, že je daný dôvodný predpoklad, že dlžník takýto nepoctivý zámer v rozhodnej dobe mal a v tomto zmysle bolo poukázané na samotné vyjadrenie žalovanej spočívajúce v tom, že od roku 2006, t. j. potom, ako sa jediného bonitného majetku zbavila, nevlastní žiaden majetok, z ktorého by vedela uspokojiť svoje záväzky voči žalobkyni a ani vlastniť nebude. Z takéhoto postoja žalovanej ku svojim veriteľom vyplynula predovšetkým tá skutočnosť, že ak dovtedy taký majetok vlastnila a pred vkladom nehnuteľností, ale aj celého podniku do majetku spoločnosti HELIOL, s.r.o., by bola mala z čoho svoje záväzky voči žalobkyni vyplatiť, po tomto termíne už nemala ani len snahu svoje dlhy splatiť. Z jej správania tak vyplynulo, že žiaden majetok od roku 2006 ani nadobudnúť nemienila a do budúca ani s nadobudnutím majetku nepočíta. V dôsledku uvedeného sa odvolací súd nestotožnil s tvrdením žalovanej ohľadne nenaplnenia žiadnej zo zákonných podmienok vymedzených na to, aby súd mohol skonštatovať jej nepoctivý zámer, na základe ktorého mala využiť inštitút oddĺženia.

11. Zdôraznil, že to bolo práve konanie žalovanej, ktoré začalo už tým, že namiesto toho, aby ako fyzická osoba podnikateľ splatila svoj dlh, existencia ktorého bola následne potvrdená právoplatnými súdnymi rozhodnutiami, vložila svoj zrejme jediný majetok vo forme Nehnuteľností, ale aj celý podnik do základného imania spoločnosti, v ktorej bola sama spoločníkom a konateľom. Nešlo pritom o bežný úkon podnikateľa tak, ako ho definuje v § 10 v ods. 1 a 2 ZoKR, ale o úkon zaradený v § 10 ods. 2, písm. b), c), f) a g) ZoKR, keďže žalovaná tvrdila, že mala voči spoločnosti HELIOL, s.r.o., staršie dlhy ako voči žalobkyni. Navyše ani v pozícii konateľa tejto spoločnosti nezabezpečila vyplatenie dlžnej sumy z toho, čo odporovateľným úkonom ušlo z majetku žalovanej ako dlžníka a ani príp. peňažnú náhradu, keďže spoločnosť HELIOL, s.r.o., mala z tohto majetku prospech. Pritom to bolo v jej kompetencii

napriek tomu, že súdne rozhodnutie o neúčinnosti právneho úkonu - vyhlásenia o vklade majetku žalovanej do spoločnosti HELIOL, s.r.o., nadobudlo právoplatnosť. Naopak žalovaná v postavení konateľa podpísala ešte v rámci odvolacieho konania, výsledkom ktorého bolo potvrdzujúce rozhodnutie okresného súdu o neúčinnosti vkladu nehnuteľností žalovanou do majetku HELIOL, s.r.o., za túto spoločnosť ako jej konateľ so svojim spoločníkom, spoločnosťou BAJO PLUS, s.r.o., rovnako v pozícii konateľ a kúpnu zmluvu, ktorej ako kupujúcemu všetky Nehnuteľnosti následne predala. Keďže žalovaná podnikala ako živnostník, bola konateľom spoločnosti HELOIL s.r.o., a od 06. júna 2013 až do súčasnosti je konateľom spoločnosti BAJO PLUS s.r.o., čo žalovaná ani nepopierala. Preto bolo podľa odvolacieho súdu na mieste, aby súd s poukazom na § 166g ods.3 ZoKR prihliadol na skutočnosti ovplyvňujúce poctivý zámer u dlžníka, ktorý v minulosti mal a stále má skúsenosti s podnikaním prísnejšie.

12. V dôsledku zistených skutočností mal odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie za to, že nepoctivý zámer žalovanej vyplynul z jej správania ako dlžníka a jeho dlhodobého znevýhodňovania žalobcu, a to ešte pred podaním návrhu na jeho oddĺženie, keď napriek tomu, že mala už od roku 2003 a 2004 nesplnené záväzky voči žalobcovi v rozsahu cca 100.000,- eur, jediný majetok, zo spešazenia ktorého by mohla žalovaná dosiahnuť finančné prostriedky a svoj dlh voči žalobcovi vyrovnať, vložila ako majetkový vklad do obchodnej spoločnosti, čím sa ho fakticky zbavila. Je pritom irelevantné, že pri zániku účasti žalovanej v spoločnosti HELIOL, s.r.o., sa jej vyrovnávací podiel stal exekvovateľným majetkom, keď v tom čase už bola jeho hodnota podstatne nižšia než bola hodnota jej majetku ako dlžníčky v čase uskutočnenia nepeňažného vkladu a vkladu celého podniku do základného imania spoločnosti HELOIL, s.r.o., Hriňová. Dodal, že takéto konanie žalovanej ako podnikateľa bolo nesporne konaním, ktoré je v rozpore s poctivým obchodným stykom nielen v tom zmysle, že žalobcovi ako veriteľovi neuhradil dlh zjavne úmyselne, ale najmä tým, že jeho úkon vkladu jediného majetku do základného imania právnickej osoby posúdili súdy ako odporovateľný. Odporovateľnosť úkonu vyhlásenia žalovanej o nepeňažnom vklade jej vlastníctva - Nehnuteľností do majetku spoločnosti HELIOL, s.r.o., v ktorej sa stala majoritným spoločníkom a konateľom, bola potvrdená okresným, ale aj odvolacím súdom v ich právoplatných rozhodnutiach. Síce kúpnu zmluvu neuzatvorila dňa 01. februára 2016 žalovaná, ale odvolací súd poukázal na to, že ju uzavreli dve spoločnosti, s ktorými bola žalovaná ako jediná oprávnená osoba konať za obe zmluvné strany spriaznenou osobou. Toto jej konanie podľa odvolacieho súdu vykazuje známky premysleného konania, dôsledkom ktorého nemohlo byť nič iné ako znemožnenie vymoženia pohľadávky žalobkyne.

13. Odvolací súd odmietol argumentáciu žalovanej o nedostatočnej obrane žalobkyne spočívajúcej v nekonaní s potrebnou starostlivosťou, ak nevykonala právne úkony voči žalovanej za účelom vymoženia svojich pohľadávok skôr, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa využila inštitút exekúcie ako aj žalobu o odporovateľnosť právneho úkonu žalovanej. Za nepodstatné pre toto konanie považoval aj argumentáciu žalovanej, ktorou poukazovala na jej poskytnutú súčinnosť správcovi konkurznej podstaty, nakoľko podľa odvolacieho súdu v tej časti konania išlo len o formálne naplnenie podmienok pre vyhlásenie konkurzu oddĺžením, z čoho nie je možné usudzovať poctivý zámer žalovanej, a to aj z toho dôvodu, že súd prvýkrát skúmal poctivý, resp. nepoctivý zámer žalovanej ako dlžníka až v konaní o zrušenie oddĺženia. Taktiež za irelevantné považoval jej argumentáciu, ktorou poukazovala na to, že dlhy jej vznikli v dávnej minulosti, keď ešte podnikala ako fyzická osoba podnikateľ a kedy pohľadávku žalobkyni nezaplatila a táto zo sumy 100.000 eura narástla na štvrt' milióna eura. Podľa odvolacieho súdu zo strany žalovanej išlo o využitie inštitútu oddĺženia, ktorý bol zákonodarcom novelizovaný po dátume 1. marca 2017, pričom vzhľadom na existenciu jej pohľadávok tak mohla už urobiť skorej pred týmto dátumom. Za nedôvodnú odvoláciu námietku bola považovaná aj námietka týkajúca sa prekážky rozhodnutej veci dôvodiac tým, že v danom prípade je odlišný predmet konania a aj iný nárok a stav vymedzený žalobným petítom ako ten týkajúci sa odporovateľnosti právneho úkonu (Kúpnej zmluvy zo dňa 1. februára 2016). Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie aj v časti záveru týkajúceho sa tvrdenia žalovanej vo veci mimosúdneho urovnania sporu so žalobkyňou, ako aj s odôvodnením ohľadne zdravotného stavu jej matky.

14. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je

vecne správne, preto ho podľa § 387 CSP potvrdil.

15. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15.1. Podľa dovolateľky sa odvolací súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že jej konanie a správanie sa pred podaním návrhu na oddĺženie posúdil ako nepoctivé. Podľa nej nenaplnila žiadnu zo zákonných podmienok, ktoré sú právne vymedzené, aby bolo možné u nej konštatovať, že sa na jej strane jedná o nepoctivý zámer, s ktorým mala využiť inštitút oddĺženia. Za právnu otázku, od ktorej vyriešenia podľa nej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu označila otázku nasledovného znenia, a to: aké konanie možno považovať za nepoctivý zámer, a ako dlho spätne treba prihliadať na konanie dlžníka, vo vzťahu k jeho úkonom, o ktorých už v minulosti rozhodli všeobecné súdy, či takéto konanie súdov nevytvorí precedens, na podklade ktorého budú môcť veritelia žalovať dlžníkov za ich konanie spätne niekoľko rokov, čím sa poprie samotný účel prijatej novely osobného bankrotu v roku 2017, vo vzťahu k poctivosti, resp. nepoctivosti dlžníka určite nemala na mysli skúmanie správania dlžníka spätne viac ako desať rokov?

15.2. Argumentovala tým, že podľa nej nebol naplnený ani jeden z dôvodov uvedených v § 166g ods. 2 písm. h) ZoKR, a už vôbec nie dôvod, o ktorý žalobkyňa oprela svoj žalobný návrh, ktorým sa podľa nej riadili oba súdy nižšej inštancie v rámci svojich rozhodnutí. Zdôraznila, že poskytla správcovi konkurznej podstaty potrebnú súčinnosť, uviedla mu pravdivo všetky svoje záväzky, súdne rozhodnutia, majetkové pomery (t.j. pasíva aj aktíva), pričom dané dlhy jej vznikli v dávnej minulosti, keď ešte podnikala ako fyzická osoba podnikateľ a kedy pohľadávka žalobkyne, ktorú žalovaná vzhľadom na jej výšku nebola schopná zaplatiť, využila na tento účel zákonodarcom prijatý legítimný inštitút, ktorým sa chcela zbaviť exekúcií vedených dlhoročne na jej osobu. Zdôraznila, že v žiadnom prípade nemala nepoctivý zámer, a že z jej správania sa pred podaním návrhu nie je možné usúdiť, že mala snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť iného veriteľa.

15.3. Na podporu svojej argumentácie poukázala na dikciu zákona o konkurze a reštrukturalizácii, z ktorého podľa nej vyplýva, že má na mysli správanie dlžníkov pred podaním návrhu na oddĺženie. Keby sa brala na zreteľ odporovateľnosť právnych úkonov, tak by sa žiadneho odporovateľného úkonu žalovaná voči žalobkyni v posledných troch a ani piatich, či desiatich rokoch pred vyhlásením osobného bankrotu na jej osobu ani nedopustila. Podľa jej názoru je preto neprípustné, aby súd prvej inštancie rozširoval zákonom daný časový rámec spätne až do septembra roku 2006, t.j. 11 rokov spätne od vyhlásenia konkurzu, kedy žalovaná ako fyzická osoba podnikateľ vkladala svoj podnik vrátane nehnuteľností do spoločnosti HELOIL s.r.o., a kedy v tom čase nemohla vedieť, že zákonodarcovia o 11 rokov neskôr prijme nový inštitút osobného bankrotu. Logicky tak nemohla mať ani nepoctivý zámer. Dodala, že súdne spory a ani súdne rozhodnutia, ktoré boli vydané súdmi v sporoch vedených medzi žalobcom a žalovanou netajila a tieto boli dôvodom vedenia dlhoročných exekúcií, z ktorých sa žalovaná snažila vymaniť prostredníctvom využitia inštitútu osobného bankrotu, pričom veľký vplyv na to, že sa tak žalovaná rozhodla, mal aj zdravotný stav jej matky, ktorá je dlhodobo chorá.

15.4. V dôsledku ňou uvedených skutočností podľa nej súdy nižšej inštancie vec nesprávne právne posúdili, ak dospeli k záveru ohľadne jej nepoctivého zámeru z dôvodu uvádzaného žalobkyňou podľa § 166g ods. 2 písm. h) ZoKR. V tejto spojitosti ešte poukázala na to, že ZoKR predpokladá také úkony, ktoré sú v zmysle § 166 ZoKR odporovateľnými úkonmi, pričom zdôraznila, že úkon, na ktorý sa súdy nižšej inštancie odvolávajú, učinila ako fyzická osoba podnikateľ ešte v roku 2006 poukazujúc na to, že s predmetnými nehnuteľnosťami mohla nakladať, kedy jej nič nebránilo tieto nehnuteľnosti vložiť ako nepeňažný vklad do ďalšieho podnikania. Od tohto prevodu v roku 2006 až do roku 2011 vlastnila len obchodný podiel v tejto spoločnosti HELOIL, ktorý jej bol na základe návrhu podaného žalobkyňou exekvovaný a odvtedy ako fyzická osoba nevlastnila majetok žiadnej hodnoty. Zdôraznila, že následné úkony týkajúce sa prevodu nehnuteľností na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 18. augusta 2016, ako aj

dodatku k nej, t.j. prevod nehnuteľností z HELOIL, s.r.o., na BAJO PLUS, s.r.o., už učinili právnické osoby, nie H. V. ako fyzická osoba, t.j. iné subjekty odlišné od osoby dlžníka. Tiež, že odporovacia žaloba podaná žalobkyňou smerovala proti právnemu úkonu spoločnosti HELOIL, s.r.o., nie proti právnemu úkonu dlžníka (H. V.). Uvedené oba sudy nevzali do úvahy, a preto aj z tohto dôvodu podľa nej sudy nižšej inštancie nesprávne vyhodnotili jej konanie ako nepoctivé konanie dovolateľky. V tejto spojitosti bolo ňou poukázané na č.l. 16 odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom sa uvádza, že vždy však musí ísť o právny úkon dlžníka, pretože dlžník môže ukrátiť nároky veriteľa (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/148/2007 zo dňa 31. júla 2008). Preto podľa nej nemožno súhlasiť so záverom odvolacieho súdu označujúceho jej konanie za zavádzajúce.

15.5. Žalovaná tiež navrhla, aby dovolací súd postupoval podľa § 444 ods. 2 CSP a rozhodol o odklade právoplatnosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie z dôvodov hodných osobitného zreteľa dôvodiac hrozby ťažko napravitelnej ujmy v podobe zverejnenia jej osoby v registri diskvalifikácii, a zároveň z obavy zmarenia preskúmania rozhodnutia o odvolaní.

15.6. Na základe vyššie uvedeného dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

16. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nemožno súhlasiť s vyjadrením žalovanej ohľadne nenaplnenia žiadnej zo zákonných podmienok negatívne vymedzených čo sa týka nepoctivého zámeru. Podľa nej jej správanie smerovalo k vyhýbaniu sa povinnosti uhradiť svoj dlh jej ako žalobkyni, a to tým, že prevádzala svoje majetky na personálne prepojené osoby, čím zmarila resp. marí uspokojenie jej pohľadávok ako žalobkyne. Uvedené malo za následok ukrátenie jej veriteľov, čím bolo preukázané, že žalovaná ako dlžník nemala poctivý zámer pri oddĺžení.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je prípustné, avšak nie je dôvodné a treba ho zamietnuť.

18. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

19. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

21. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

22. Žalovaná v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

23. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

24. Pokiaľ dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017) CSP, v tomto smere zaťažuje argumentačnou povinnosťou dovolateľa a nie dovolací súd. Právna otázka takto dovolateľom v dovolaní nenastolená a nekonkretizovaná, nemá relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

25. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

26. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že dovolateľka za právnu otázku dosiaľ neriešenú dovolacím súdom považuje nasledovnú otázku: „aké konanie možno považovať za nepoctivý zámer, a ako dlho spätne treba prihliadať na konanie dlžníka, vo vzťahu k jeho úkonom, o ktorých už v minulosti rozhodli všeobecné súdy, či takéto konanie súdov nevytvorí precedens, na podklade ktorého budú môcť veritelia žalovať dlžníkov za ich konanie spätne niekoľko rokov, čím sa poprie samotný účel prijatej novely osobného bankrotu v roku 2017, vo vzťahu k poctivosti resp. nepoctivosti dlžníka“, pričom dovolací súd z obsahu podaného dovolania ešte vydedukoval ďalšiu otázku úzko prepojenú s hlavnou otázkou v tom zmysle, že „či je možné pri posudzovaní nepoctivého zámeru dlžníka (žalovanej v tomto prípade) vziať do úvahy aj právne úkony, ktoré neboli vykonané vyslovene dlžníkom, ale treťou osobou - právnickou osobou (obchodnou spoločnosťou HELOIL, s.r.o.)“.

27. Dovolací súd sa preto zameril na skutočnosť, či rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia vyššie uvedených právnych otázok (v bode 26. tohto rozhodnutia), ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené. Najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že mu nie sú známe žiadne rozhodnutia (stanoviská) najvyššieho súdu, ktoré by sa predmetnými otázkami v minulosti zaoberali a tieto otázky neboli doposiaľ ani judikátorne riešené.

28. So zreteľom na riadne nastolenie právnych otázok spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b) CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie

žalovanej je v danom prípade procesne prípustné; následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

29. Podľa § 166f ZoKR veriteľ, ktorý bol dotknutý oddĺžením, má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia návrhom na zrušenie oddĺženia podaným voči dlžníkovi alebo jeho dedičom do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára na súde, ktorý rozhodol o oddĺžení, ak preukáže, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer. Ak je takýchto návrhov viac, súd ich spojí na spoločné konanie. Vo veci samej rozhoduje súd rozsudkom.

30. Podľa § 166g ods. 1 ZoKR, dlžník má poctivý zámer, ak z jeho správania po podaní návrhu možno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, najmä ak poskytoval správcovi a veriteľom potrebnú súčinnosť, vynaložil snahu získať zamestnanie, zamestnal sa alebo si zabezpečil iný zdroj príjmov, v prípade nie nepatrného dedenia, daru alebo výhry zo stávky alebo hry ponúkol aspoň polovicu takéhoto zdroja dobrovoľne veriteľom na uspokojenie nevymáhateľného dlhu, prípadne vynaložil snahu o zaradenie sa do spoločnosti alebo sa do spoločnosti opätovne zaradil.

31. Podľa § 166g ods. 2, písm. h) ZoKR, dlžník nemá poctivý zámer najmä, ak zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa.

32. Podľa § 166g ods. 3 ZoKR, súd prihliada prísnejšie na skutočnosti ovplyvňujúce poctivý zámer u dlžníka, ktorý v minulosti mal alebo stále má významnejší majetok, má skúsenosti s podnikaním, pôsobí alebo pôsobil ako vedúci zamestnanec alebo pôsobí alebo pôsobil v orgánoch právnickej osoby alebo má iné osobitné životné skúsenosti.

33. Podľa § 166g ods. 5 ZoKR, poctivý zámer dlžníka súd skúma iba v konaní o návrhu na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer. V konkurznom konaní ani v konaní o určení splátkového kalendára súd poctivý zámer dlžníka neskúma.

34. Vo veci prvej nastolenej otázky týkajúcej sa toho, že aké konanie možno považovať za nepoctivý zámer a súčasne, že do akého obdobia spätne je možné skúmať, resp. posudzovať poctivosť zámeru dlžníka v rámci konania pre zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, dovolací súd uvádza nasledovné:

34.1. Podľa dovolacieho súdu nemožno súhlasiť s právnym názorom žalovanej, že súdy nižšej inštancie spor nesprávne právne posúdili, ak nepoctivý zámer žalovanej ako dlžníka neviazali na konkrétny časový rámec, a keď správanie sa dlžníka voči veriteľom posúdili k momentu vzniku pohľadávok (od roku 2003), pričom podľa nej sa mali súdy analogicky riadiť lehotami stanovenými pri odporovateľných právnych úkonov.

34.2. V tejto súvislosti dovolací súd v prvom rade poukazuje na znenie § 166f ZoKR, ktorý ako jediný stanovuje určitú lehotu, a to voči veriteľovi dotknutého oddĺžením, ktorému stanovuje na podanie návrhu na zrušenie oddĺženia z dôvodu nepoctivého zámeru dlžníka pri oddĺžení lehotu šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára. Veriteľ má povinnosť nepoctivý zámer dlžníka preukázať. Dovolací súd podotýka, že je nutné rozlišovať ako ZoKR definuje poctivý zámer a nepoctivý zámer, nakoľko každý z nich je v ZoKR vymedzený aj s ohľadom na časový úsek jeho skúmania inak. Zatiaľ čo zákon určuje poctivý zámer len na základe správania dlžníka po podaní návrhu na vyhlásenie oddĺžovacieho konkurzu alebo na určenie splátkového kalendára, tak takmer všetky skutkové podstaty uvedené v § 166g ods. 2 ZoKR sa však zameriavajú na správanie dlžníka pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu alebo na obdobie počas konkurzu, pričom dôkazné bremeno preukázania nepoctivého zámeru dlžníka podľa § 166 f ZoKR vo vzťahu k jednotlivým príkladom vymenovaným skutkovým podstatám nepoctivého zámeru v § 166 g ods. 2 ZoKR ťaží veriteľa - žalobcu (rovnako aj rozsudok NS SR sp. zn. 5Obdo/18/2022 z 31.1.2023). Dané sa vyslovene vzťahuje aj na skutkovú

podstatu uvedenú v § 166g pod písm. h) ZoKR vyššie uvedeného ustanovenia, podľa ktorej dlžník nemá poctivý zámer najmä ak zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa. Bezpochyby je zrejmé, že v predmetnom ustanovení sa neuvádza žiadne časové ohraničenie vymedzené konkrétnou lehotou, ktorá by súd obmedzovala pri posudzovaní poctivosti zámeru dlžníka spätne pred podaním návrhu na jeho oddĺženie konkurzom v rámci konania o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer. Na druhej strane dôkazné bremeno preukázania, že dlžník poctivý zámer pri oddĺžení podľa § 166g ods. 1 ZoKR mal, ťaží žalovaného dlžníka a vzťahuje sa na správanie dlžníka v období po podaní návrhu na oddĺženie (obdobne aj rozsudok NS SR sp. zn. 1Obdo/74/2021 z 20. októbra 2022). V predmetnej veci žalovaná toto dôkazné bremeno neuniesla.

34.3. Čo sa týka argumentácie žalovanej spočívajúcej v poukázaní na lehoty v trvaní tri, päť, či desať rokov určené ZoKR, dovolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom, ktorý jednoznačne uviedol, že predmetné lehoty sa týkajú len uplatnenia nárokov z titulu odporovateľnosti právnych úkonov, preto na posúdenie poctivosti zámeru dlžníka pri ich vykonaní dlžníkom pred podaním návrhu na jeho oddĺženie nemajú žiaden vplyv. Ak by zákonodarca mal v úmysle skúmanie nepoctivého zámeru týkajúceho sa správania dlžníka pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu ohraničiť konkrétnou lehotou, tak by to bolo v zákone upravené, čo však zo ZoKR nevyplýva. Správanie dlžníka treba posudzovať za obdobie v rozsahu námietok dotknutého veriteľa a zisteného skutkového stavu v každom prípade individuálne s prihliadnutím na dopad tohto správania na platobnú neschopnosť dlžníka, či jeho zadĺženie a na ne/možnosť uspokojenia pohľadávky dotknutého veriteľa. Toto obdobie posudzovania správania dlžníka spätne pred podaním návrhu na oddĺženie nie je ohraňované žiadnou zákonnou lehotou.

34. 4. Teda dovolací súd dospel k záveru, že súdy nižšej inštancie vec správne právne posúdili, keď v rámci predmetného konania posudzovali ekonomické správanie dlžníka (žalovanej) pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie, a zároveň po jeho podaní v spojení so skutkovou podstatou uvedenou v § 166g ods. 2 písm. h) ZoKR, a to aj spätne jedenásť rokov, keďže zákonná úprava nepodmieňuje skúmanie nepoctivého zámeru dlžníka v spojení s jeho správaním žiadnym konkrétnym časovým rámcom, pričom správanie dlžníka bolo posúdené voči veriteľovi k momentu vzniku jeho pohľadávok voči žalovanej (rok 2003), resp. podľa skutočností uvedených žalobkyňou v dôsledku ňou podaného návrhu na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer.

35. V súvislosti s podotázkou žalovanej ohľadne toho, že aké konanie možno považovať za konanie s nepoctivým zámerom, dovolací súd poukazuje na názor prezentovaný v odbornej literatúre k § 166g ods. 2) ZoKR, podľa ktorého kritéria pre určenie nepoctivého zámeru sú sústredené predovšetkým na ekonomické správanie dlžníka pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie a po jeho podaní. Ak ide o ekonomické správanie dlžníka pred podaním návrhu na začatie konania, dlžník nemal poctivý zámer, ak sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby mohol podať návrh na niektorú formu oddĺžovacieho konania alebo pri preberaní záväzkov sa spoliehal na to, že ich bude riešiť v oddĺžovacom konaní. Tieto dva dôvody sa obsahovo prekrývajú i keď pri privodení do platobnej schopnosti sa vyžaduje úmyselné konanie, pričom pri zadlžovaní stačí aj konanie nedbanlivostné. Súd bude zisťovať, aké mal dlžník príjmy a aké záväzky prebral. Rovnako je potrebné zistiť, či záväzky boli preberané za účelom krytia nevyhnutných životných potrieb dlžníka a osobám voči ktorým má vyživovaciu povinnosť, alebo boli určené na nie nevyhnutné spotrebné účely. Právne relevantné bude aj zistenie, z akých dôvodov prestal dlžník splácať svoje záväzky a pod. Nepoctivý záver osvedčuje aj také konanie dlžníka, ktoré urobil v úmysle zvýhodniť niektorého veriteľa alebo poškodiť niektorého veriteľa. To môže spočívať napr. v úhrade alebo čiastočnej úhrade pohľadávky veriteľa s neskoršou lehotou splatnosti a nesplnení záväzku so skoršou lehotou splatnosti v účelovom zabezpečení niektorého záväzku a pod. (ĎURICA M., Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, komentár 4. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2021, 1155-1156 s.).

35.1. S vyššie uvedeným názorom sa dovolací súd stotožňuje a rovnako zastáva názor, že pri posudzovaní nepoctivého zámeru je potrebné sa sústrediť predovšetkým na ekonomické správanie sa dlžníka, a to pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie, ako aj po jeho podaní. Rozhodujúce je však

skutkové tvrdenie žalobcu - vymedzenie konkrétneho správania sa žalovaného dlžníka - v žalobe o zrušenie oddĺženia. Pri posudzovaní veriteľom namietaného správania sa dlžníka je potrebné zobrať do úvahy súdu, či sa týmto správaním dlžník priviedol úmyselne do stavu platobnej neschopnosti, prípadne, či sa zadlžoval bez potrebnej obozretnosti (nedbanlivostne), či neuhradenie záväzku veriteľa nebolo cieľené (v záujme ho poškodiť alebo zvýhodniť iného veriteľa), teda z akých dôvodov neuhradil veriteľov záväzkov. V rámci tejto úvahy treba posúdiť, či na miesto toho, aby cieľom jeho ekonomického správania bola úprimná snaha dlh uhradiť zo svojho zdroja príjmov, teda v rámci svojich zárobkových možností (napr. zo zamestnania, či inej zárobkovej alebo podnikateľskej činnosti), či sa nezbavoval účelovo svojho majetku a náhrady zaň (napr. pre zvýhodnenie iného veriteľa alebo pre vedenie vlastného súkromného života nad svoje možnosti s prihliadnutím na jeho príjmy a záväzky), či nerozširoval bez rozvahy svoje dlhy a pod. Súd teda posúdi, či je žalobcom namietnuté správanie dlžníka možno vyhodnotiť tak, že sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, či cielene vyvolal svoju nemajetnosť alebo si z nedbanlivosti priviedol zadĺženie, a tak uhradiť dlh veriteľa nechcel alebo nemohol. Na tomto mieste si treba zároveň všimnúť, že zákon skutkové podstaty nepoctivého zámeru v § 166g ods. 2 ZoKR vymenúva len príkladmo, o čom svedčí slovíčko "najmä" v jeho texte. Z toho vyplýva, že nepoctivým zámerom môže byť aj iné správanie sa dlžníka pri oddĺžení ako je uvedené v tomto ustanovení (pozri aj rozsudok NS SR sp. zn. 5Obdo/18/2022 z 31. januára 2023). Nie je teda daná ucelená a konečná definícia nepoctivého zámeru, pričom okrem príkladmo vymenovaných správanií za správanie s nepoctivým zámerom možno vo všeobecnosti považovať také správanie dlžníka, z ktorého nie je možné vyvodíť jeho úprimnú snahu riešiť svoj dlh/dlhy podľa svojich možností a schopností, a ktorého dopadom je neuspokojenie pohľadávky veriteľa/veriteľov bez vážneho, akceptovateľného dôvodu (takým dôvodom by mohol byť napr. vážny zdravotný stav, pre ktorý nemôže vykonávať zárobkovú činnosť a nevlastní majetok dostatočnej hodnoty, pričom sa predtým účelovo nezbavil svojho iného majetku). Podľa dovolacieho súdu nie je možné považovať za poctivý zámer dlžníka také správanie, keď sa po oddĺžení, ako aj v období pred ním, síce zamestná, teda zarába, z čoho si napr. zaobstará bývanie, cestuje na dovolenku a pod., avšak zároveň veriteľom dobrovoľne nič nezaplatí, ako aj správanie, že sa počas obdobia pred oddĺžením zbaví svojho majetku a z odplaty zaň neuspokojí svojich veriteľov alebo uprednostní len jedného veriteľa, alebo také správanie, že nevyvinie žiadnu úprimnú snahu o splnenie svojej povinnosti uhradiť dlhy veriteľom, napr. tým, že sa dlhodobo nezamestná, nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť v snahe uspokojiť aj svojich veriteľov.

35.2. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil) bez pochyby vyplynulo, že žalovaná sa práve takého ekonomického správania, ktoré má na mysli ZoKR, dopustila. Uvedené vyplýva z nasledovných právnych skutočností, a to:

a/ vyhlásenie žalovanej o vklade Nehnuteľností zo dňa 29. septembra 2006 nachádzajúcich sa v jej vlastníctve ako fyzickej osoby podnikateľa v hodnote 265 551,35 eura do spoločnosti HELOIL, s.r.o., ako nepenažný vklad., ako aj celého podniku patriaceho žalovanej ako fyzickej osobe podnikateľovi.

b/, že žalovaná sa stala jej spoločníkom ku dňu 22. marca 2006 s vkladom do základného imania vo výške 8 000 000,- Sk, splateným v plnej výške. Prevodom časti obchodného podielu zo žalovanej na jedného z piatich spoločníkov CI HOLDING, sa obchodný podiel žalovanej znížil podstatným spôsobom na sumu 1 400 000 Sk a vklad CI HOLDING sa zvýšil na sumu 6 600 000,- Sk. Od 16. novembra 2006 vlastnila žalovaná v tej istej obchodnej spoločnosti obchodný podiel už len v rozsahu 17 %,

c/ kúpnu cenu za obchodný podiel v sume 6 600 000,- Sk započítala žalovaná s pohľadávkou, ktorú mala spoločnosť CI HOLDING, voči nej. Žalovaná tak uspokojila zo svojho majetku pohľadávkou iného veriteľa napriek tomu, že v tom čase mala splatné, avšak neuhradené pohľadávky voči žalobkyni,

d/ existencia troch judikovaných pohľadávok žalobkyne voči žalovanej a to: 1. vo výške 28 214,84 eura s prísl., priznané rozsudkom okresného súdu Zvolen č. k. 8C/80/2007 zo dňa 30. marca 2010, vykonateľným dňa 21. decembra 2010, 2. vo výške 5 462,72 eura, priznané uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 8C/80/2007 zo dňa 12. apríla 2011, vykonateľným dňa 16. mája 2011, a vo výške 59 900 eura s prísl., priznané rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 7Cb/10/2008 zo dňa 30. októbra 2013, vykonateľným dňa 15. júla 2014. Uvedené pohľadávky vznikli na základe záväzkových vzťahov z roku 2003 a 2004, z ktorých žalovaná svoje povinnosti nespĺnila,

e/ prevod nehnuteľnosti zo spoločnosti HELOIL, s.r.o., na spoločnosť BAJO PLUS, s.r.o., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 1. februára 2016, pričom žalovaná konala v mene predávajúceho ako aj

kupujúceho z pozície štatutárneho orgánu (personálna previazanosť oboch obchodných spoločností prostredníctvom osoby žalovanej).

36. V rámci záverečného zhrnutia na prvú otázku žalovanej dovolací súd preto uvádza, že obdobie skúmania poctivého zámeru dlžníka na návrh veriteľa v konaní o zrušenie oddĺženia podľa § 166f ZoKR pred podaním návrhu na oddĺženie spätne do minulosti nie je ohraničené žiadnou lehotou. Jedinou časovou hranicou je len lehota na podanie návrhu na oddĺženie, a to lehota do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára. Teda podľa dovolacieho súdu možno skúmať spätne celé obdobie správania sa dlžníka pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie bez obmedzenia a po jeho podaní, avšak ak konkrétne správanie dlžníka v tomto období veriteľ namieta a preukazuje. Toto správanie je nutné posúdiť vo všetkých súvislostiach s dopadom na záver, z ktorého možno vyvodiť, že nemal úprimnú snahu riešiť svoj dlh /dlhy voči dotknutému veriteľovi v medziach svojich schopností a možností (napr. mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť iného veriteľa). Ak by sa dlžník v dávnejšej minulosti pred podaním návrhu na oddĺženie dopustil nepoctivého správania, ktoré veriteľ namieta, a ktoré malo v konečnom dôsledku nepriaznivý dopad na uspokojenie jeho pohľadávky v rámci konkurzného konania za účelom oddĺženia, možno ho posúdiť ako snahu o poškodenie veriteľa. V prípade, že by dlžník daný negatívny dopad v nasledujúcom období, avšak ešte pred podaním návrhu na oddĺženie, odstránil alebo by významne zamedzil negatívnym dôsledkom toho správania (svojím následným správaním s úprimnou snahou uspokojiť svoj dlh pred podaním návrhu na oddĺženie), môže to mať v konečnom dôsledku vplyv na celkové posúdenie správania sa dlžníka pred podaním návrhu na oddĺženie, napríklad aj so záverom, že dlžník poctivý zámer mal, aj napriek zistenému správaniu sa s nepoctivým zámerom v dávnejšej minulosti pred podaním návrhu na oddĺženie. V danom prípade však k takémuto konaniu dlžníka - žalovanej nedošlo, pretože negatívny dôsledok úkonu v minulosti - zbavenie sa majetku pred jedenástimi rokmi potvrdila a prehĺbila aj ďalšími následnými úkonmi, pričom počas celého následného obdobia do podania návrhu na oddĺženie nevyvinula žiadnu úprimnú snahu o zamedzenie tohto negatívneho následku a takúto úprimnú snahu nevyvinula ani počas konania o oddĺžení. Žalovaná, neskôr i v postavení štatutárneho orgánu obchodných spoločností konala práve opačne. Vzhľadom na to je nutné zo strany dovolacieho súdu konštatovať správnosť právneho posúdenia tejto veci zo strany súdov nižšej inštancie, čo sa týka posúdenia nepoctivého zámeru žalovanej pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie a po jeho podaní s dôrazom na to, že zákon súdu nestanovuje žiadne časové obmedzenie ohľadne skúmania tohto správania sa spätne pred podaním návrhu na oddĺženie.

37. Vo veci druhej nastolenej otázky spočívajúcej v tom, že či „je možné pri posudzovaní nepoctivého zámeru dlžníka (žalovanej v tomto prípade) vziať do úvahy aj právne úkony, ktoré neboli vykonané vyslovene dlžníkom ale treťou osobou - právnickou osobou (obchodnou spoločnosťou HELOIL, s.r.o.)“, dovolací súd uvádza nasledovné:

37.1. Dovolací súd súhlasí s tvrdením žalovanej, že vždy musí ísť o právny úkon dlžníka, ktorým ukrátil nároky veriteľa a súd teda neposudzuje správanie a úkony tretích osôb. Avšak na druhej strane má dovolací súd za to, že pri skúmaní nepoctivého zámeru je nutné sa zamerať na všetky individuálne okolnosti súvisiace s posudzovaným prípadom a vziať ich do úvahy o to viac, ak sa jedná o osobu dlžníka - žalovanej majúcej skúsenosti s podnikaním, ktorá súčasne pôsobila, či stále pôsobí vo funkcii štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti (v tomto prípade v spoločnosti BAJO PLUS, s.r.o.). Ak takáto osoba, ktorá v minulosti v pozícii dlžníka - fyzickej osoby podnikateľa previedla majetok na spoločnosť, ktorej je zároveň konateľom (na spoločnosť HELOIL, s.r.o.) a ako konateľ následne previedla tieto nehnuteľnosti v mene spoločnosti na ďalšiu právnickú osobu (BAJO PLUS, s.r.o.), ktorej je taktiež konateľom, možno takéto konanie pričítať žalovanej a považovať ho za jej správanie s nepoctivým zámerom. Z postupného a na seba chronologicky nadväzujúceho postupu žalovanej je viac než zrejmé, že z jej strany sa následne jednalo o nedobromyseľné zbavenie sa dlhov a ukrátenie svojich veriteľom, a to práve formou oddĺženia, pričom žalovaná uvedené aj nepriamo svojím vyjadrením potvrdila. Na druhú otázku preto dovolací súd odpovedá, že pri prísnejšom nahliadaní na správanie sa dlžníka podľa § 166g ods. 3 ZoKR s nepoctivým zámerom je nutné sa zamerať na všetky individuálne okolnosti súvisiace s posudzovaným prípadom a vziať do úvahy aj konanie dlžníka v pozícii štatutárneho

orgánu obchodnej spoločnosti/spoločností, ak je s touto spoločnosťou/spoločnosťami osobne, či majetkovo previazaný. Ak dlžník ako fyzická osoba prevedie na obchodnú spoločnosť svoj majetok významný pre možné uspokojenie veriteľa (napr. vklad do základného imania obchodnej spoločnosti, či kúpna zmluva a pod.), pričom z odplaty za tento prevod, prípadne z podielu spoločníka tejto spoločnosti na zisku tejto spoločnosti, nemá úprimnú snahu uspokojiť veriteľa, ale naopak, následnými úkonmi uvedený majetok už v postavení štatutárneho orgánu tejto obchodnej spoločnosti, ďalej prevádza na tretie osoby, obzvlášť aj na ďalšiu personálne prepojenú obchodnú spoločnosť, v ktorej taktiež vystupuje v postavení jej štatutárneho orgánu, možno toto správanie pričítať dlžníkovi ako správanie s nepoctivým zámerom dlžníka, hoci konal ako štatutárny orgán obchodnej spoločnosti a nie ako fyzická osoba.

38. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľka neopodstatnene tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a preto nedôvodné dovolanie žalovanej podľa § 448 CSP zamietol. Keďže dovolanie bolo zamietnuté, dovolací súd nerozhodoval o návrhu dovolateľky na odklad právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP.

39. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, a preto jej dovolací súd priznal voči žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.